

En undersøgende tilgang til det litterære værk *Lille Frøken Pingelpot*

Professionsessay af Cassandra Molin Cramer Oreskov

Underviser: Rikke Christoffersen Denning

Marts 2022

Indholdsfortegnelse

Indledning	3
<i>Undersøgelsesspørgsmål</i>	3
Undersøgelsesspørgsmål relevans	3
<i>For folkeskolen</i>	3
<i>For undervisningsfaget dansk</i>	3
Planlægningsfasen	4
<i>Didaktiske overvejelser</i>	4
<i>Grib litteraturens fem faser i en meningsfuld litteraturundervisning</i>	6
Kvalitative data	8
<i>Praktik</i>	8
<i>Observation</i>	8
<i>Observationsskemaer</i>	8
Gennemførelsesfasen	11
<i>Dobbeltlektion: 1,5 time</i>	11
<i>Dobbeltlektion: 1,5 time</i>	12
<i>Enkelt lektion 45 minutter</i>	13
<i>Dobbeltlektion: 1,5 time</i>	14
<i>Enkelt lektion 45 minutter</i>	15
<i>Dobbeltlektion: 1,5 time</i>	16
Evalueringsfasen	16
<i>Refleksioner over undervisningsforløbet</i>	16
<i>Interview som evaluering af den undersøgende tilgang</i>	17
Konklusion	17
Referencer	18
Bilag	19
<i>Bilag 1 – Link til Book Creator</i>	19
<i>Bilag 2 – Åbn døren til tekstens verdens arbejdsark</i>	19
<i>Bilag 3 – Jeg har læst... Derfor vil jeg</i>	19
<i>Bilag 4 – Eksempler på elevernes foldebog før læsning</i>	20
<i>Bilag 5 – Eksempler på elevernes foldebog efter læsning</i>	20
<i>Bilag 6 – Elevernes evaluering gennem et interview</i>	21
<i>Lektionsplan</i>	22

Indledning

”Litteratur er et overflødhorn, der kan give alt fra oplevelser, viden, glæde, fordybelse, indlevelse, adspredelse og til dyb indsigt i andre verdener, kulturer og historiske tider, erfaringer, fortolkningsevne, empati og erkendelser” (Henkel, Frydensbjerg, Michaelsen, Jakobsen, & Simonsen, 2020, s. 8). Litteratur forsyner altså mennesket med ubegrænsede muligheder til at forstå sig selv og verdenen omkring sig selv. Som lærer vil jeg rigtig gerne være med til at forsyne mine elever med lækker litteratur og gennem min litteraturundervisning og dette undervisningsforløb vil jeg gerne skabe en større fordybelse for mine elever og give dem en større lyst til at læse endnu mere litteratur.

Undersøgelsesspørgsmål

Hvordan planlægges, gennemføres, evalueres og udvikles et undervisningsforløb, hvor eleverne gennem en undersøgende tilgang til en litterær tekst opnår fordybelse?

Undersøgelsesspørgsmål relevans

For folkeskolen

”Folkeskolen skal udvikle arbejdsmetoder og skabe rammer for oplevelse, fordybelse og virkelyst, så eleverne udvikler erkendelse og fantasi og får tillid til egne muligheder og baggrund for at tage stilling og handle” §1 stk. 2 (Børne & Undervisningsministeriet, 2022). Denne paragraf gør sig gældende for mit undersøgelsesspørgsmål i dette professionsessay, da jeg via mit undervisningsforløb skaber rammer for oplevelse og fordybelse gennem en undersøgende tilgang i arbejdet med den litterære tekst *Lille Frøken Pingelpot* af Marianne Iben Hansen og Charlotte Pardi (Hansen & Pardi, 2018). Desuden vil elevernes kompetencer styrkes gennem et undervisningsforløb, hvor litteraturen gribes an på en undersøgende tilgang til undervisningen (Børne & Undervisningsministeriet, 2022).

For undervisningsfaget dansk

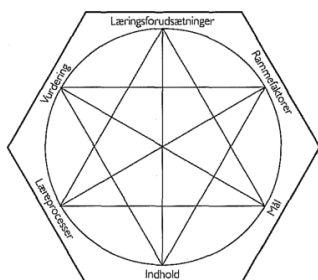
For undervisningsfaget dansk bidrager min undersøgelse til flere kompetencemål efter 2. klassetrin. I det overordnede kompetencemål for fortolkning efter 2. klassetrin står der følgende ”Eleven kan forholde sig til velkendte temaer gennem samtale om litteratur og andre æstetiske tekster” (Børne & Undervisningsministeriet, 2022). Da min undersøgelse fokuserer på en undersøgende tilgang i

forhold til inddragelsen af det litterære værk, er det derfor også relevant at kigge på en underfase for kompetencemålet fortolkning. I underfasen ”oplevelse og indlevelse” står der følgende: ”Eleven kan lege med sprog, billeder og fortælling” (Børne & Undervisningsministeriet, 2022). Denne fase er interessant for mit professionsessay, da eleverne gennem undervisningsforløbet skal lege med det sprog, som er til stede i det litterære værk. I det overordnede kompetencemål for fremstilling efter 2. klassetrin står der følgende: ”Eleven kan udtrykke sig i skrift, tale, lyd og billede i nære og velkendte situationer” (Børne & Undervisningsministeriet, 2022). Løbende i undervisningsforløbet skal eleverne gennem en foldebog og andre aktiviteter med fokus på en undersøgende tilgang udtrykke sig både på skrift, tale, lyd og billeder. I kompetencemålet fremstilling, er der også en interessant underfase at forholde sig til. I underfasen ”respons” står der følgende: ”Eleven kan samtale om budskabet i en produktion” (Børne & Undervisningsministeriet, 2022). Denne fase er interessant for mit professionsessay, da eleverne i slutningen af undervisningsforløbet skal sætte deres eget liv i forhold til det litterære værk. Endeligt i kompetencemålet for kommunikation og underfasen ”sproglig bevidsthed” står der følgende: ”Eleven kan iagttage, at sprog bruges forskelligt afhængigt af situationen” (Børne & Undervisningsministeriet, 2022). Denne fase er også interessant for mit professionsessay, da eleverne skal fordybe sig i *Lille Frøken Pingelpots* dybsindige poesi.

Planlægningsfasen

Didaktiske overvejelser

”Meningen med undervisning er, at den skal inspirere eleverne til at lære noget” (Brodersen, Laursen, Agergaard, & Gissel, 2020). For at planlægge dette undervisningsforløb, så godt og struktureret som muligt, har jeg gjort brug af den didaktiske relationsmodel (Hiim & Hippe, 2007). Denne model består af seks kategorier, som tilsammen skaber et overblik over den undervisning, som jeg skal planlægge, gennemføre, evaluere og udvikle.

3035079

Læringsforudsætninger	Undervisningen foregår i en 2. klasse. Eleverne har ugen forinden mit undervisningsforløb arbejdet med eventyrgenren og det litterære værk ”Rødhætte og ulven”. Gennem dette undervisningsforløb arbejdede de med personkarakteristik, hjem-ude-hjem modellen, handlingsbro og dertil nogle kreative opgaver og aktiviteter.
Rammefaktorer	Rammefaktorerne for dette undervisningsforløb er tiden jeg har til disposition. Det skal foregå over 4 dobbeltlektioner og 2 enkeltlektioner fordelt på en uge. Det vil sige, at undervisningen strækker sig over et tidsinterval på 7 timer og 30 minutter.
Mål	Målet med dette undervisningsforløb, er at eleverne udvikler kompetencer indenfor flere af danskfagets mål, som for eksempel fortolkning og fremstilling. Ligeledes er målet med undervisningsforløbet, at jeg gennem den undersøgende tilgang kan få eleverne til at opnå en større fordybelse. Formålet er ydermere, at undervisningsforløbet udvikler elevernes personlige dannelse.
Indhold	Undervisningens primære indhold for at udvikle elevernes kompetencer indenfor fortolkning og fremstilling, er det litterære værk <i>Lille Frøken Pingelpot</i> af Marianne Iben Hansen og Charlotte Pardi. For at skabe en undersøgende tilgang, så eleverne opnår fordybelse gennem dette undervisningsforløb, har jeg taget udgangspunkt i bogen: <i>Grib litteraturen og de fem faser i en meningsfuld litteraturundervisning</i> , hvor de blandt andet skal lave foldebøger formet som et æg og arbejde med sproget i fortællingen.
Læreprocessen	Eleverne udvikler og opnår forhåbentlig en større fordybelse af det litterære værk <i>Lille Frøken Pingelpot</i> gennem den undersøgende tilgang i undervisningsforløbet.
Vurdering	Når undervisningsforløbet er slut, vil jeg interviewe 3 elever, som skal sætte ord på, hvilken effekt denne undersøgende tilgang til arbejdet med dette litterære værk, har haft for eleverne.

Grib litteraturens fem faser i en meningsfuld litteraturundervisning

”Fortællinger kan give børn mulighed for at opleve ting, som de aldrig ville opleve i virkeligheden, og de kan få dem til at tænke over svære tanker og følelser” (Dawes & Foster, 2021). For at belyse mit undersøgelsesspørgsmål, har jeg valgt at tage udgangspunkt i de fem faser fra bogen: Grib litteraturen og de fem faser i en meningsfuld litteraturundervisning:

Fase 1	Fase 2	Fase 3	Fase 4	Fase 5
Stemthed	Tekståbnere	Tekstfordybere	Teksttænkere	Verdensvendthed

(Henkel, Frydensbjerg, Michaelsen, Jakobsen, & Simonsen, 2020).

Stemthed: I fase 1 skal eleverne dele deres umiddelbare indtryk af forsiden på det litterære værk. Hertil får de udleveret et A4-ark, hvor de skal lave en foldebog formet som et æg. Indeni og ude på ægget skal eleverne udtrykke deres sansninger og oplevelser gennem ord og tegninger fra det, som de kan se fra forsiden. Disse foldebøger hænges i den ene ende af klassens store glasvindue, så vi senere kan orientere os i dem igen.

Tekståbneren: I fase 2 skal eleverne ”åbn døren til tekstens verden”. Jeg havde på forhånd gjort mig tanker om, hvordan jeg kunne gøre billederne og ordene i fortællingen så synlige for eleverne, som muligt. Jeg forhørte mig ad hos mine kollegaer og på en side for folk der underviser i indskoling, men ingen steder er bogen *Lille Frøken Pingelpot* indtalt, så derfor har jeg selv gjort det med hjælp fra Book Creator (se bilag 1). Derfor læses fortællingen højt via storskærmen. Undervejs stopper jeg, så vi kan tale om nogle af de ord og udtryk der bruges i fortællingen: spidser ører, møver, narrestreger, rækker, geled og forskellen på mærkværdig og speciel. Når fortællingen er læst færdig får eleverne udleveret et arbejdsark, hvor de skal nedskrive deres tanker om, hvad tekstens verden er, hvad de kan se, høre, lugte og mærke. Herefter snakker vi i plenum om elevernes svar og efter samtalen på klassen kan de tilføje flere ting, hvis de er blevet inspireret af hinandens sansninger (se bilag 2).

Tekstfordyberen: I fase 3 skal eleverne i grupper fordybe sig i *Lille Frøken Pingelpots* dybsindige poesi: ”Um chilligum oggenokkenikkenum della hyt pyt pingelpot ding dappe duh” gennem en aktivitet i aulaen. Hertil har jeg lavet 10 poster og på hver post er der et ord fra *Lille Frøken Pingelpots* poesi. Når eleverne har hentet et ord fra hver post, skal de sætte poesien sammen i den

rigtige rækkefølge, som lille frøken Pingelpot ville have haft sagt det og derefter skal eleverne prøve at lave deres egen dybsindige poesi med sådanne nonsens ord. Disse rim og remser hænger vi også op i klassen. Her fordyber eleverne sig både i fortællingens dybsindige poesi, men også selve tekstens konflikt og hovedfigurens udfordringer og udvikling jf. at lære om det almenmenneskelige, som fortællingen udtrykker gennem lille frøken Pingelpot.

Teksttænkere: I fase 4 skal eleverne lave endnu en foldebog formet som et æg. Vi hører historien igen og denne gang skal de tænke over, hvad fortællingen drejer sig om, da vi skal arbejde med budskab, betydning og mening i fortællingen, og så skal de også tænke over de ord, som har gjort mest indtryk på dem fra fortællingen. Disse foldebøger hænges op i den anden ende af klassens store glasvindue og derved kan eleverne orientere sig i de forskellige tanker, som de havde forholdsvis inden vi havde læst fortællingen og efter vi har læst fortællingen.

CO ekstra fase 4.5: Desuden har jeg udarbejdet en aktivitet, som skal udfoldes i aulaen. Eleverne skal i par være levende vendespils brikker med et ord fra Pingelpots dybsindige poesi. Jeg deler et ord ud til hvert par og det ord skal de sige, hvis de bliver valgt.

Verdensvendthed: I fase 5 skal eleverne sætte sig selv i forhold til fortællingen om *Lille Frøken Pingelpot*. Vi snakker i plenum om fortællingens budskab og om eleverne kender en historie fra deres eget liv, som minder om historien fra det litterære værk. Hertil får de udleveret et A4-ark, hvor udsagnene: ”Jeg har læst...” og ”Derfor vil jeg...” står skrevet ned (se bilag 3). Eleverne skal altså perspektivere deres eget liv til teksten, så de bliver opmærksomme på historiens handleperspektiv.

Når vi er færdig med fase fem, vil jeg interviewe 3 elever, som også bliver min evaluering af undervisningsforløbet. Da jeg interviewer eleverne for at få information om deres oplevelser af undervisningsforløbet, er interviewet derfor et narrativt interview (Kvale & Brinkmann, 2015).

Kvalitative data

Praktik

Da jeg er så heldig at kunne udfolde dette undervisningsforløb med min praktikklasse, har jeg nogle helt andre forudsætninger i forhold til eleverne, da jeg gennem den sidste måned har gennemført og udviklet forskellige tiltag og øvelser i klassen, som derfor har udviklet relationsarbejdet mellem den enkelte elev og mig (Canger & Kaas, 2021, s. 193). Dette har jeg dog kun haft så stor mulighed for, fordi min praktiklærer blev sygemeldt efter kun anden dag i min praktik og derfor blev jeg klassens primære voksen.

Observation

”At observere kan karakteriseres som den mest grundlæggende del af alle forskningsmetoder” (Szulevicz, 2015). I løbet af mine to observationsdage var jeg den ene dag deltagende observatør og den anden dag en blanding af deltagende og ikke-deltagende observatør. Mit datamateriale er derfor forfattet gennem en efterfølgende nedskrivning af det jeg observerede (Muschinsky & Mottelson, 2017). Jeg har observerede i to dage og vidste på forhånd, hvad eleverne skulle arbejde med.

Observationsskemaer

Fag: Dansk (klokken 08.00-09.30) Observatør: Cassandra Molin Cramer Oreskov (deltagende observatør) Klasse 2. klasse Dato: 31.01.2022			
Beskrivelse af lektionen: Introduktion til eventyrgenren.			
Faglige niveau hos eleverne	Meget god X	God	Ikke god
Sociale kompetencer hos eleverne	Meget god X	God	Ikke god

3035079

Koncentration og fokus hos eleverne	Meget god X	God	Ikke god
Elevernes indstilling i undervisningen	Meget god	God X	Ikke god
Styrker og interesser hos eleverne	Meget god X	God	Ikke god

I ovenstående observationsskema var jeg deltagende observatør. Jeg var med i undervisningen, så jeg kunne støtte de elever som havde brug for hjælp. Jeg sad dog primært hos en elev, så jeg kunne motivere ham, da han generelt har brug for et skub til at gå i gang. Praktiklæreren er en rigtig god klasseleder. Hun er for eksempel god til at optimere elevernes deltagelsesmulighed. Hun stiller eleverne autentiske spørgsmål for at fremme dialogen og hun spurgte ligeledes 1-2 elever om de ville hjælpe hende med at samle morgenmapper ind. Jeg kan se hvor meget succes det skaber hos eleverne, når de får lov at hjælpe. Når min praktiklærer vil have ro på klassen, gør hun brug af ”tæl ned fra 5-metoden”. Her har hun skabt nogle rigtig gode relationer til eleverne, da de sidder klar og lytter med det samme, når hun begynder at tælle – det skaber konkurrence hos eleverne, fordi hvem er hurtigst og hvem sidder først klar, når hun har talt færdig og kan eleverne nå det inden hun har talt ned til 0? Læs smiley. Generelt tror jeg eleverne var rigtig meget med gennem undervisningen i dag, da de synes opstarten på det nye undervisningsforløb med fokus på eventyreren er spændende og nyt.

3035079

Fag: Dansk (klokken 10.00-11.30) Observatør: Cassandra Molin Cramer Oreskov (deltagende og ikke-deltagende observatør) Klasse 2. klasse Dato: 01.02.2022			
Beskrivelse af lektionen: Eleverne hører fortællingen om Rødhætte og ulven og laver personkarakteristik.			
Faglige niveau hos eleverne	Meget god	God X	Ikke god
Sociale kompetencer hos eleverne	Meget god X	God	Ikke god
Koncentration og fokus hos eleverne	Meget god	God	Ikke god X
Elevernes indstilling i undervisningen	Meget god	God X	Ikke god
Styrker og interesser hos eleverne	Meget god X	God	Ikke god

3035079

--	--	--	--

I ovenstående observationsskema var jeg en blanding mellem deltagende og ikke-deltagende observatør. Jeg sad ved et bord bagerst i klassen, men hvis eleverne havde brug for hjælp, så rejste jeg mig. Eleverne skulle arbejde med deres grammatikmappe og derefter snakke om et billede, som understøtter fortællingen om "Rødhætte og ulven". Derefter skulle eleverne høre fortællingen. Læreren stoppede op undervejs for at vurdere om eleverne fangede handlingsperspektivet i fortællingen. Læreren lavede også et mindmap, som fokuserede på hvem der var hvad i fortællingen: hjælperen (jægeren), modstanderen (ulven), hovedpersonen (rødhætte). I dag var der væsentligt mere uro og en væsentlig mindre koncentration hos eleverne. Mine refleksioner går for det første på, at eleverne om tirsdagen har inde frikvarter og derfor ikke fik fornyet luft til hjernen, som når de er ude og holde frikvarter. For det andet, så var 11 elever ud af 15 elever i løbet af lektionen på toilettet, hvilket også skabte en del uro. Læreren tilføjede dog en bevægelsesleg i løbet af lektionen, som skabte fornyet energi til de trætte elever.

Gennemførselsfasen

Dobbeltlektion: 1,5 time

Jeg mødte ind 20 minutter før lektionen startede, så jeg kunne sætte afslapningsmusik på og dele elevernes morgenmapper ud, samt skrive dagens program på tavlen:

- Morgenmappe
- Godmorgen, afkrydsning, weekendsnak
- *Lille Frøken Pingelpot*
- Foldebog

Eleverne arbejder med deres morgenmappe i 20 minutter og så siger jeg godmorgen, afkrydser antal elever i skole og lader eleverne dele oplevelser de har haft hen over weekenden. Derefter fortalte jeg dem hvad vi skal lave i denne uge, mens jeg viste dem bogen *Lille Frøken Pingelpot*. Hertil fortalte jeg dagens program om at lave foldebøger formet som et æg og at de skulle udtrykke deres sansninger og oplevelser gennem ord og tegninger fra det de kan se fra bogens forside. Jeg viste dem en foldebog jeg selv havde lavet og så tog vi en hurtig snak om, hvad de egentlig tænkte der

3035079

skete ud fra bogens forside. For eksempel fortalte en elev, at hun tænkte kyllingen lige, var blevet født, fordi den sad i en skal og en anden elev fortalte, at han synes de andre høns så lidt sure ud og at den ene havde brug for briller, fordi den manglede øjne. Efter samtalen på klassen illustrerede jeg i fællesskab med eleverne, hvordan vi skulle folde og klippe vores foldebog, så den til slut lignede et æg. Der var stor koncentration omkring det og eleverne arbejdede så godt med det. Min praktiklærer gik rundt i klassen og tog billeder af foldebøgerne, som hun vil sende til elevernes forældre, fordi hun var så imponeret over elevernes motivation og indlevelse i deres foldebøger. Vi pakkede herefter sammen og spiste 10' er mad, hvor jeg benyttede mig af madroen til at fortælle eleverne om programmet for i morgen og skrev Pingelpots rim og remse op på tavlen: "Um chilligum oggenoggenikkenum della hyt pyt pingelpot ding dappe duh". Eleverne var utrolig interesseret i at lære remsen udenad og en elev formåede da også i løbet af frikvarteret at kunne sige det udenad – han var så stolt at han fandt mig ude i skolegården (jeg var gårdvagt). Vi blev ikke færdige med foldebøgerne i dag og derfor må jeg benytte mig af noget tid i lektionerne i morgen og skubbe det hele lidt rundt, derfor kommer planen til at være som følger i morgen:

10.00-11.15

- Fortsættelse af arbejdet med foldebog.
- *Lille Frøken Pingelpot* læses højt, mens eleverne sidder med arbejdsarket "Åbn døren til tekstens verden" – stop undervejs ved mærkværdige ord.
- Snak om fortællingen.
- Frokost – pakke sammen.

12.15-13.00

- Arbejdsark "Åbn døren til tekstens verden" – vi bruger denne lektion på at samle op og være sikker på, at vi forstod fortællingen.
- Skole slut – skift til SFO. Pakke sammen.

Dobbeltlektion: 1,5 time**10.00-11.15**

Jeg mødte tidligere ind for at gøre klar til dagens program. Jeg printede "åbn døren til tekstens verden" ud og herefter skrev jeg dagens program op på tavlen:

- Gøre foldebog færdig, vise den til klassen og hænge op på vinduet

3035079

- Høre fortællingen *Lille Frøken Pingelpot*
- Arbejdsark

Eleverne ville rigtig gerne fortsætte deres arbejde med deres foldebog – det var en kæmpe succes! Vi snakkede samtidig på klassen om, hvad det er man kan sanse ud fra kun det man kan se på forsiden af en bog. Da tiden var gået, kom hver enkelt elev op og viste deres foldebog til hele klassen og hvis de havde lyst, så kunne de dele noget af det de havde skrevet inde i deres foldebog. En elev havde for eksempel skrevet ud fra forsiden, at den lille kylling ikke havde lært at tale og derfor kiggede de andre høns sådan på den (se bilag 4 for eksempler). En meget interessant observation før vi overhovedet havde hørt fortællingen. Når eleverne havde vist deres foldebog fik de noget abesnot og hang den op ovre i den ene side af vinduet. Herefter hørte vi fortællingen, men inden vi gik helt i gang, kom deres klasselærer på besøg og sagde hej. Jeg havde taget billeder og indtalt oplæsningen gennem værktøjet Book Creator, så alle i klassen kunne følge med fra storskærmen. Undervejs stoppede jeg op ved nogle af de udtryk der blev brugt i fortællingen, så jeg var sikker på, at eleverne forstod det hele. De var rigtig gode til at uddybe de forskellige udtryk, hvilket viser et højt fagligt niveau. Efter vi havde hørt fortællingen, snakkede vi lidt om arbejdsarket, men her var niveauet muligvis sat for højt, da de ikke rigtig forstod opgaveformuleringen i forhold til at nedskrive de udtryk vi lige havde snakket om. Vi pakkede sammen, spiste frokost og holdt frikvarter.

Enkelt lektion 45 minutter

12.15-13.00

Efter frikvarteret tænkte jeg, at vi blev nødt til at samle op på arbejdsarket til fortællingen. Så i plenum snakkede vi om hvad tekstens verden var. Hvor foregik historien? Hvad er der det sted, hvor historien foregår? Herefter snakkede vi om hvad vi kunne se, høre, lugte og mærke, hvis vi stod i hønsegården. Vi kunne måske se høns, måske høre høns der gokkede og gakkede, måske lugte hønsebæ og måske mærke fjer. Jeg havde tænkt, at arbejdsarket skulle være med til at understøtte elevernes forståelse af fortællingen, men opgaveformuleringerne på arket var ikke særlige forståelige for mine elever. Vi afsluttede derfor arbejdsarket, men blev enige om, at vi rent faktisk kunne udnytte besvarelsenerne til dagens program i morgen, hvor eleverne skal udarbejde endnu en foldebog formet som et æg. Denne foldebog skal indeholde hvad fortællingen egentlig drejer sig om, da de nu kender den. Her kan de tage arbejdsarket frem og kigge på, hvad de har

skrevet. Som afslutning afprøvede vi at lege et levende vendespil, hvor de skulle sige et ord fra Pingelpots remse, hvis de blev valgt. Det virkede okay, men et par stykker glemte deres ord og aktiviteten foregik i aulaen, hvor der var en del uro. Vi gik derfor tilbage i klassen og øvede os på at lære remsen udenad – enkelte elever kunne den allerede: ”Um chilligum oggenoggenikkenum della hyt pyt pingelpot ding dappe duh”. Herefter havde vi nogle få minutter tilbage og eleverne ville gerne lege ”byen sover”, så det gjorde vi. Jeg afsluttede timen med at fortælle hvad vi skal lave i morgen og begejstringen blomstrede igen! Foldebøger formet som et æg, er et hit, hvilket også siger noget om, at en mere taktil og kreativ tilgang til litteraturarbejdet i folkeskolen fordrer en mulig og måske større fordybelse. Med forbehold om det kreative arbejde, som knytter sig til den læste fortælling, som man inddrager.

Note: Vi fik ikke lavet det egentlig program jeg havde planlagt, da tidsplanen skrider fra mig og da niveauet ikke stemmer overens med eleverne og det er også okay. Så længe at vi færdiggør de allerede påbegyndte projekter – det er bedre at vi gør det sådan end at eleverne har mange igangværende projekter kørende. Derfor fjerner jeg også aktiviteten, hvor eleverne skal lave deres egen dybsindige poesi med nonsens ord. Ligeledes fordi vi fik afprøvet aktiviteten med levende puslespilbrikker i dag fjerner jeg den fra dagens program i morgen og udelukkende fokuserer på, at eleverne får fremstillet deres anden foldebog – jeg erfarede med den første foldebog, at de skal bruge så meget tid, som jeg kan give dem. Derfor laver jeg en redidaktisering af mit planlagte undervisningsforløb og hører fortællingen igen, samt bruger alle tre lektioner i morgen på at udarbejde disse foldebøger, hvor de nu skal skrive fortællingens egentlige handling.

Dobbeltlektion: 1,5 time

Jeg mødte ind 20 minutter før lektionen startede, så jeg kunne sætte afslapningsmusik på og dele elevernes morgenmapper ud, samt skrive dagens program på tavlen:

- Morgenmappe.
- Godmorgen, afkrydsning, snak.
- Høre fortællingen *Lille Frøken Pingelpot* igen.
- Lave foldebog 2 – hvad skal vi fokusere på i denne? Brug arbejdsarket fra i går som støtte.

Lektionerne om morgenen gik absolut fantastisk. Der var en helt særlig ro fra start til slut og elevernes engagement i dette undervisningsforløb er utrolig spændende at følge. Eleverne gør sig virkelig umage og synes det er sjovt, at skulle både tegne og skrive i deres foldebog efter de har hørt fortællingen. Efter vi hørte fortællingen igen, snakkede vi om hvad budskabet egentlig var og hvad fortællingen egentlig handler om, da de skal formidle dette ned i deres foldebog. En elev svarede, at den handler om at man er god nok som man er og en anden elev svarede, at fortællingen handler om en kylling som er helt speciel og kan noget som ikke så mange andre kan – desuden ville de helt vildt gerne skrive remsen som Pingelpot siger ned i deres foldebog og de fleste elever har endda lært den udenad og sagt den derhjemme til deres forældre. Det opsamlende arbejde i dette undervisningsforløb, er vigtigt for arbejdet med fortolkningen af fortællingen. Jeg afsluttede lektionerne med at fortælle, at vi også i sidste lektion denne dag fortsætter foldebogsfremstillingen der, da jeg synes det er vigtigt at eleverne får lov til at udnytte deres motivation til fulde.

Enkelt lektion 45 minutter

Efter frokost fortsatte vi arbejdet med fremstillingen af foldebogen. Der var god arbejdsro og motivation og eleverne har i den grad taget Pingelpots remse til sig. De sad og sagde den i kor. Derfor gik jeg ind på Marianne Iben Hansens egen hjemmeside og fandt rap-beatet frem som hun har udviklet til fordel for hendes fortællinger. Jeg afspillede den og sagde remsen i takt med beatet – eleverne var forbløffede og de ville også prøve, så derfor eksperimenterede vi lidt. De fangede det afsindigt hurtigt. I mellemtiden var min praktiklærer ude og løbe et ærinde, da hun kom tilbage, sagde jeg at hun lige skulle se, hvad vi havde øvet os på og eleverne var så spændte på at vise det. Da hun hørte det spurgte hun eleverne om hun ikke måtte filme det, så hun hentede sin mobil og eleverne lavede et helt show ud af det. I løbet af ugen har min praktiklærer taget videoer og billederne af elevernes arbejde med *Lille Frøken Pingelpot* og dette har hun sammensat i en video. Jeg havde i min egentlige planlægning gjort mig refleksioner om, at arbejdet med sproget i form af et rap var for højt et niveau, men der må jeg sige, at eleverne overrasker mig! Der var endda tre elever, som gerne ville op ved skærmen og stå og rappe remsen med seje hiphop bevægelser for klassen – dette fik de selvfølgelig lov til. I morgen afslutter vi arbejdet med foldebøgerne og øver os lidt mere på rap – hvorfor jeg inkorporerer fase 5 i dagens lektioner i morgen. Derfor tager vi i fællesskab en samtale på klassen om det at være anderledes, speciel og at kunne noget andre ikke kan. De historier de hver især deler bliver perspektivering til fortællingens handleperspektiv. Jeg

3035079

skal dog huske på ikke at overskride elevernes urørlighedszoner eller udvikle klasserummet til et terapeutisk rum (Agerholm, 2018), når vi i fællesskab skal samtale om situationer fra eget liv.

Eleverne skal ville det selv og ikke føle sig presset.

Dobbeltlektion: 1,5 time

Jeg mødte ind 20 minutter før lektionen startede, så jeg kunne sætte afslapningsmusik på og dele elevernes morgenmapper ud, samt skrive dagens program på tavlen:

- Morgenmappe.
- Godmorgen, afkrydsning, snak.
- Snakke om det at være anderledes, speciel og at kunne noget andre ikke kan – kender I det fra jeres eget liv?
- Afslutte foldebogen.
- Hygge med rap.

Efter morgenrutinen snakkede vi om budskabet og handlingen i *Lille Frøken Pingelpot*. Eleverne havde fanget fortællingen godt. Et par enkelte elever delte oplevelser, hvor de også havde følt sig anderledes eller speciel, hvilket var sådan vi fik perspektiveret fortællingens handleperspektiv. Da snakken var slut fortsatte vi fremstillingen af elevernes foldebog, samt færdiggjorde dem (se bilag 5 for eksempler). Vi sang desuden remsen et par gange til og det gav sådan en god og hyggelig stemning. Vi pakkede sammen og mens de spiste 10'er mad, så sagde jeg tusinde tak for et godt forløb med dem og fortællingen, samt hvad vi skulle lave i morgen på min sidste dag hos dem.

Evalueringsfasen

Refleksioner over undervisningsforløbet

Jeg havde i min første lektionsplanen i den undersøgende tilgang til det litterære værk planlagt at fase 3 skulle have haft indeholdt et arbejde med fortællingens sprog gennem noget rap, men jeg så en udfordring til det i forhold til elevernes faglige niveau og rent tidsmæssigt, derfor ændrede jeg denne fase til den fase, som er skrevet ind i planlægningsfasen. Ligeledes efter kun første dag med arbejdet om *Lille Frøken Pingelpot* måtte jeg skubbe lektionsplanen, men som jeg også erfarede i et tidligere undervisningsforløb med det litterære værk *De grimme børn* af Kim Fupz Aakeson, så er lektionsplanen en støtte og ikke noget som man kan følge til punkt og prikke. En lektionsplan skal

være fleksibel og som lærer skal man kunne redidaktisere sit forløb – som regel på stedet. Der vil altid ske et skub i programmet – inden og/eller undervejs (Dale, 1998). Efter anden dagen indså jeg at arbejdet med det litterære værk mere eller mindre skal fokusere på fremstillingen af elevernes foldebøger formet som et æg. Jeg kan se, at det er dét som optager dem og at niveauet er tilpasset elevernes forudsætninger her – derfor vil jeg resten af ugen efter hver lektion tilpasse tiden efter det. Den undersøgende tilgang i dette undervisningsforløb fokuserer derfor efter et par dage på det kreative (EMU, 2022). Rammerne for begge foldebøger, er at eleverne både skal udtrykke deres sansninger af forsiden og fortællingen gennem ord og tegninger, derfor bliver deres foldebøger også multimodale fremstillinger, da eleverne kombinerer tekst og tegning til at fortælle læseren hvad de har sanset fra henholdsvis forsiden og efter de har hørt fortællingen (Fougat & Løvland, 2019). Elevernes motivation og engagement har forbløffet mig – lektionsplanen er blevet rykket helt vildt, men deres arbejde med *Lille Frøken Pingelpot* har været absolut fantastisk og som jeg skrev indledningsvist i dette afsnit havde jeg ændret fase 3, men eleverne viste mig, at de i den grad kunne have haft mestret dette. ”Det er en velkendt erfaring, at forældre, lærere og praktikanter kan overraskes over deres børn og deres elever. Pludselig bliver man vidne til præstationer, man ikke havde regnet med, og så indvindes et ellers ukendt territorium, som andre ikke tiltroede de selvsamme elever evnen til at mestre” (Brodersen, Laursen, Agergaard, & Gissel, 2020, s. 193).

Interview som evaluering af den undersøgende tilgang

Som evaluering interviewede jeg tre elever og dette interview har jeg videreformidlet i en Pixton tegneserie (se bilag 6).

Konklusion

<https://www.studietube.dk/video/7429037/105749004>

3035079

Referencer

Agerholm, F. J. (2018). Stjernekrigen og jagten på den indre ledestjerne.

Børne & Undervisningsministeriet. (27. 01 2022). *En undersøgende undervisningstilgang gør eleverne dygtigere til dansk og matematik*. Hentet fra UVM:
<https://www.uvm.dk/aktuelt/nyheder/uvm/2020/jan/200115-en-undersoegende-undervisningstilgang-goer-eleverne-dygtigere-til-dansk-og-matematik>

Børne & Undervisningsministeriet. (27. 01 2022). *Folkeskolens formål*. Hentet fra Retsinformation:
<https://www.retsinformation.dk/eli/Ita/2019/823>

Børne, & Undervisningministeriet, o. (08. 02 2022). *Fællesmål*. Hentet fra EMU:
https://emu.dk/sites/default/files/2020-09/GSK_FællesMål_Dansk.pdf

Brodersen, P., Laursen, o. P., Agergaard, o. K., & Gissel, o. S. (2020). *God og effektiv undervisning*. Hans Reitzels Forlag.

Canger, T., & Kaas, o. L. (2021). *Praktikbogen: Didaktik, klasseledelse og relationsarbejde*. Hans Reitzels Forlag.

Dale, E. L. (1998). Didaktisk rationalitet.

Dawes, L., & Foster, o. J. (2021). Tal om fortællinger, digte og drama.

EMU. (08. 03 2022). *Kvalitet i dansk og matematik*. Hentet fra EMU: <https://emu.dk/grundskole/forskning-og-viden/sproglig-forstaaelse/kvalitet-i-dansk-og-matematik>

Fougt, S. S., & Løvland, o. A. (2019). *Multimodalitet i skolen: analyse og produktion i et socialistisk, scenariedidaktisk perspektiv*. Dafolo.

Hansen, M. I., & Pardi, o. C. (2018). *Lille Frøken Pingelpot*. Gyldendal.

Henkel, A. Q., Frydensbjerg, o. J., Michaelsen, o. U., Jakobsen, o. J., & Simonsen, o. A. (2020). Litteraturens hvorfor. I Gyldendal, *Grib litteraturen*.

Hiim, H., & Hippe, E. (2007). En kritisk-humanistisk didaktik knyttet til didaktisk relationstænkning. Læring gennem oplevelse, forståelse og handling.

Kvale, S., & Brinkmann, o. S. (2015). *Interview: Det kvalitative forskningsinterview som håndværk*. Hans Reitzels Forlag .

Muschinsky, & Mottelson, o. (2017). Undersøgelser - videnskabsteori og metode i pædagogiske studier.

Szulevicz, T. (2015). Deltagerobservation.

Bilag

Bilag 1 – Link til Book Creator

<https://www.studietube.dk/video/7357659/4e55998578f29e98f9329601a566ba1d>

Bilag 2 – Åbn døren til tekstens verdens arbejdsark

Åbn døren til tekstens verden

At læse litteratur er som at åbne en dør ind til en anderledes verden. Vi må bruge vores sanser for at komme ind i teksten. Prøv – når du har læst teksten – at lukke øjnene og tænke over: *Hvad er det for en verden, den her tekst åbner op til?*

★ Alene – Før samtale

Tekstens verden er:

Jeg kan se, høre, lugte, mærke...

Ord eller forhold i teksten, som fremkalder mine fornemmelser:

★ Efter samtale

Bilag 3 – Jeg har læst... Derfor vil jeg...

Jeg har læst...

Derfor vil jeg...

Bilag 4 – Eksempler på elevernes foldebog før læsning

Bilag 5 – Eksempler på elevernes foldebog efter læsning

Cassandra Molin Cramer Oreskov
3035079

UC SYD

2. semester

Bilag 6 – Elevernes evaluering gennem et interview

<https://www.studietube.dk/video/7376267/af008d9fd252dcaee80e71b831859a3a>

Lektionsplan

Mandag d. 07.02.2022 klokken 08.00-09.15 (09.30 spiser de 10'er mad).

Sekvens	Beskrivelse	Formål	Aktivitetsform	Varighed
1	Morgenmappe.	Skabe en roligere start for dagen.	Selvstændigt arbejde.	20 min.
2	Godmorgen, afkrydsning, morgensnak.	Skabe god ro og orden for resten af dagen.	Fællesskabsorienteret.	10 min.
3	Jeg fortæller eleverne hvad vi skal lave denne uge.	Skabe genkendelig for eleven.	Fællesskabsorienteret.	10 min.
4	Jeg deler et A4-ark ud og i fællesskab laver vi en foldebog formet som et æg. Herefter viser jeg forsiden af "Lille Frøken Pingelpot" og fortæller, at de skal udtrykke deres sansninger og oplevelser gennem ord og billeder fra det, som de kan observere ud fra forsiden af bogen.	Eleven kan lege med sprog, billeder og fortælling.	Klasseundervisning.	30 min.
5	Vi pakker sammen, vasker hænder og spiser 10'er mad.	God afslutning og at kunne lede klassen gennem struktur og tydelighed i undervisningen.	Fællesskabsorienteret.	5 min.

Tirsdag d. 08.02.2022 klokken 10.00-11.15 (11.30 spiser de frokost).

Sekvens	Beskrivelse	Formål	Aktivitetsform	Varighed
1	Snakke om frikvarteret.	Eleven får sat ord på deres oplevelser.	Fællesskabsorienteret.	10 min.
2	”Lille Frøken Pingelpot” læses højt qua Book Creator. Undervejs stopper jeg, så vi kan tale om nogle af de ord og udtryk der bruges. Når fortællingen er læst færdig, så får eleverne udleveret et arbejdsark, hvor de skal nedskrive deres tanker om, hvad tekstens verden er, hvad de kan se, høre, lugte og mærke. Herefter snakker vi i plenum om elevernes svar og efter samtalen på klassen kan de tilføje flere ting, hvis de er blevet inspireret af hinandens sansninger.	En undersøgende tilgang til, at eleven forhåbentlig kan fordybe sig i arbejdet med det litterære værk. Arbejdsarket er med til at støtte elevens forståelse af fortællingens handleperspektiv.	Klasseundervisning.	60 min.
3	Vi pakker sammen, vasker hænder og spiser frokost.	God afslutning og at kunne lede klassen gennem struktur og tydelighed i undervisningen.	Fællesskabsorienteret.	5 min.

Tirsdag d. 08.02.2022 klokken 12.15-13.00.

Sekvens	Beskrivelse	Formål	Aktivitetsform	Varighed
1	Snakke om frikvarteret.	Eleven får sat ord på deres oplevelser.	Fællesskabsorienteret.	5 min.
2	Eleverne skal i grupper fordybe sig i Lille Frøken Pingelpots dybsindige poesi: ”Um chilligum oggenokkenikkenum della hyt pyt pingelpot ding dappe duh” gennem en aktivitet i AULAEN. Hertil har jeg lavet 10 poster og på hver post er der et ord fra Lille Frøken Pingelpots poesi. Når eleverne har hentet et ord fra hver post, skal de sætte poesien sammen i den rigtige rækkefølge, som lille frøken Pingelpot ville have haft sagt det og derefter skal eleverne prøve at lave deres egen dybsindige poesi med	Eleven kan iagttage, at sprog bruges forskelligt afhængigt af situationen.		35 min.

3035079

	sådanne nonsens ord – maks. 10 ord.			
--	-------------------------------------	--	--	--

Onsdag d. 09.02.2022 klokken 08.00-09.15 (09.30 spiser de 10'er mad).

Sekvens	Beskrivelse	Formål	Aktivitetsform	Varighed
1	Morgenmappe.	Skabe en roligere start for dagen.	Selvstændigt arbejde.	20 min.
2	Godmorgen, afkrydsning, morgensnak.	Skabe god ro og orden for resten af dagen.	Fællesskabsorienteret.	10 min.
3	Eleverne skal lave endnu en foldebog formet som et æg. Vi hører historien igen og denne gang skal de tænke over, hvad historien egentlig handler om og så skal de også tænke over de ord, som har gjort mest indtryk på dem fra fortællingen. Disse foldebøger hænges op i den anden ende af klassens store glasvindue.	Eleven kan udtrykke sig i skrift, tale, lyd og billede i nære og velkendte situationer.	Selvstændigt arbejde.	40 min.
4	Vi pakker sammen, vasker hænder og spiser 10'er mad.	God afslutning og at kunne lede klassen gennem struktur og tydelighed i undervisningen.	Fællesskabsorienteret.	5 min.

Onsdag d. 09.02.2022 klokken 12.15-13.00.

Sekvens	Beskrivelse	Formål	Aktivitetsform	Varighed
1	Snakke om frikvarteret.	Eleven får sat ord på deres oplevelser.	Fællesskabsorienteret.	5 min.
2	Aktivitet i aulaen. Eleverne skal i par være levende vendespils brikker med et ord fra Pingelpots dybsindige poesi. Jeg deler et ord ud til hvert par og det ord skal de sige, hvis de bliver valgt.	Eleven kan iagttage, at sprog bruges forskelligt afhængigt af situationen	Fællesskabsorienteret.	35 min.
3	Vi pakker sammen og siger tak for i dag.	God afslutning og at kunne lede klassen gennem struktur og tydelighed i undervisningen.	Fællesskabsorienteret.	5 min.

Torsdag d. 10.02.2022 klokken 08.00-09.15 (09.30 spiser de 10'er mad).

Sekvens	Beskrivelse	Formål	Aktivitetsform	Varighed
1	Morgenmappe.	Skabe en roligere start for dagen.	Selvstændigt arbejde.	20 min.
2	Godmorgen, afkrydsning, morgensnak.	Skabe god ro og orden for resten af dagen.	Fællesskabsorienteret.	10 min.
3	Eleverne skal sætte sig selv i forhold til fortællingen. Vi snakker i plenum om historiens dilemma, tema/budskab og om eleverne kender en historie fra deres eget liv, som minder om historien fra det litterære værk. Hertil får de udleveret et A4-ark, hvor udsagnene: ”Jeg har læst...” og ”Derfor vil jeg...” står skrevet ned. Eleverne skal altså perspektivere deres eget liv til teksten.	Eleven kan samtale om budskabet i en produktion.	Selvstændigt arbejde.	40 min.

3035079

4	Vi pakker sammen, vasker hænder og spiser 10'er mad.	God afslutning og at kunne lede klassen gennem struktur og tydelighed i undervisningen.	Fællesskabsorienteret.	5 min.
---	--	---	------------------------	--------

Fredag d. 11.02.2022 klokken 08.00-09.15 (09.30 spiser de 10'er mad).

Sekvens	Beskrivelse	Formål	Aktivitetsform	Varighed
1	Morgenmappe.	Skabe en roligere start for dagen.	Selvstændigt arbejde.	20 min.
2	Godmorgen, afkrydsning, morgensnak.	Skabe god ro og orden for resten af dagen.	Fællesskabsorienteret.	10 min.
3	Jeg tager 2-3 elever med ud og interviewer dem i forhold til hvilken effekt denne undersøgende tilgang til arbejdet med dette litterære værk, har haft for eleverne. Resten af eleverne må tegne, spille og bare hygge sig – det er min sidste dag med dem, så de fortjener det! Eventuelt kan de spille vendespil med deres Rødhætte og ulven spillebrikker.	Evaluering af forløbet og et forhåbentlig på gensyn!	Klasseundervisning.	40 min.

5	Vi pakker sammen, vasker hænder og spiser 10'er mad.	God afslutning og at kunne lede klassen gennem struktur og tydelighed i undervisningen.	Fællesskabsorienteret.	5 min.
---	--	---	------------------------	--------

Note: Hvis der opstår uro, så igangsættes et lille "brain break".